

Jerusalembrevet

SWEDISH CHRISTIAN STUDY CENTRE (SCSC)
NYHETSBRV 1/2019 • MARS-MAJ
WWW.BILDA.NU/SCSC

Foto: Lars-Inge Claesson

Stadsdelen Silwan, sedd från Kidrons dal.

Vad du ser beror på var du står

JAG TILLHÖR INTE DEN SPORTIGA TYPEN. Men jag promenerar gärna. Så också i Jerusalem. Det är en spännande stad att gå i, så mångfacetterad på olika vis.

Jag går upp på taket – har en underbar vy över Gamla stan, Klippdomen, Olivberget. Så går jag ut, ner mot Västra muren, blickar ut över den och Klippdomen men ser nu också den stora Al Aqsa-moskén. En helt annan vy men fortfarande med Olivberget i bakgrunden. Jag fortsätter ut genom Dyngporten, går utmed muren. Så magnifikt! Att den är så hög, så enorm! Det kunde man inte ana från den andra sidan. Och att dalen, Kidrons dal eller Konungarnas dal är så djup. Efter ett tag, när jag ser mot Getsemane går jag ner via trapporna och vänder tillbaka längs dalgången, bort mot bostadsområdet Silwan som klänger på branterna och ner i dalen, här blir det andra detaljer som syns. Trångt, skräpigt och med dålig infrastruktur, trottoarer är nästan obefintliga. De stora utgrävningarna i det som kallas Davids stad ligger nu ovanför mig. Jag går förbi och ser en av utgångarna från Hiskias tunnel, där skolgården nu är mer än halverad för att turister ska ha en nödutgång. Den var inte stor innan.

Nu ser jag inte de stora blå neonstjärnorna som nattetid lyser från vissa av taken här i den palestinska stadsdelen. De syns när jag går från Sionsporten ner mot Dyngporten på kvällen. Ett sätt att markera sin identitet, där andra kämpar förgäves för sin.

Så småningom övergår dalen och blir till Hinnoms dal, Gehenna. Nu brinner det inte, det är grönt och vackert. Sionsberget tornar nu upp sig på ena sidan – dit upp ska jag, strax innanför den muren bor och arbetar jag. Men innan jag går in genom den, blickar jag utåt, bort över dalen och ser en annan mur men med få öppningar, och det är långt mellan dem.

En annan dag går jag över dalen, åt andra hållet. Man har gjort ett fint promenadstråk på den gamla järnvägen, trätrallen ligger fint formad över den gamla rälsen. Det är rent och snyggt. Här syns inga murar. Här är det annorlunda, en helt annan utsikt.

Och som en av våra cirkelledare och god vän ofta upprepar: Vad du ser beror på var du står. Och det gäller inte minst livet i Jerusalem och det heliga landet. Det är inte bara det man ser med ögat, utan också tankar och ideologier formas av vad jag möter och ser. Så det gäller att fortsätta att gå, att se och uppleva från olika håll, att möta människor och höra deras egna berättelser.

Lars-Inge Claesson
Direktor

Jerusalembrevet är ett nyhetsbrev från Bildas studiecenter i Jerusalem där vi berättar om verksamheten och kort kommenterar aktualiteter i det heliga landet. Vill du ha kommande nyhetsbrev kan du sända din e-postadress till scsc@bildanu

Observatörer tvingas lämna Hebron

Den internationella observatörsstyrkan TIPH i Hebron på den ockuperade Västbanken har kastats ut av Israel. Enligt den israeliske premiärministern Benjamin Netanyahu togs beslutet eftersom man uppfattade som att programmet opererar emot Israel.

Styrkan har bestått av 64 obeväpnade observatörer från Sverige, Norge, Italien, Schweiz och Turkiet. TIPH, som står för Temporary International Presence in Hebron, skapades efter att en israelisk bosättare tagit sin i en moské och skjutit ihjäl 29 moskébesökare och skadat ytterligare 150-tal.

Genom Osloavtalet 1993 om palestinstk självstyre delades staden. I dag är Hebron uppdelat i två zoner, H1 och H2. I H1, som styrs av palestinierna, bor cirka 175 000 palestinier. I H2, som är Israelkontrollerat, lever cirka 800 bosättare och 40 000 palestinier.

Liberalerna vill flytta Sveriges ambassad

Liberalerna vill flytta Sveriges ambassad från Tel Aviv till Jerusalem. Både Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna vill att Sveriges ambassad flyttas till Jerusalem, och nu har Liberalerna anslutit sig till samma linje. Att flytta ambassaden ses som ett kontroversiellt beslut då stadens status är en av de viktigaste frågorna i Israel-Palestina-konflikten. Båda parterna gör anspråk på staden och Israel har ockuperat den östra delen sedan 1960-talet. Två länder, USA och Guatemala, har redan flyttat sina ambassader till Jerusalem.

Annelie och Yngve nya värdar på SCSC

Nyligen kom **Annelie och Yngve Andersson** (i mitten av bilden) till Jerusalem där de ska vara värdar på Bildas studiecenter i tre månader. Annelie och Yngve kommer från Kumla och har besökt Jerusalem och studiecentret flera gånger. Deras stora internationella erfarenheter gäller annars Bangladesh där de tidigare arbetat på svenska skolor i Dhaka i sex år.

Annelie är lärare på Örebro folkhögskola och Yngve är busschaufför. Båda är aktiva i Fylstakyrkan i Kumla som är ansluten till Evangeliska Frikyrkan, EFK.

Abidal och Husama, Combatants for Peace

– En sida kan inte lösa konflikten, det krävs två

Julia Carlbäcker från Uppsala har nyligen kommit hem efter tre månaders vistelse i Jeriko där hon varit en del av det ekumeniska Följeslagarprogrammet. Bland många svåra och tunga upplevelser fanns det också ljuspunkter, som ett möte med israeliska Abidal och palestinska Husama.

När allt tycks se väldigt mörkt ut så dyker det upp ljus i tunneln. Mitt möte med *Combatants for Peace* var just ett sådant ljus som gav mig en gnutta hopp om att en annan framtid i Israel och Palestina kan vara möjlig.

Trots alla fördomar mot ”den andra sidan” så visar Abidal och Husama att det går att mötas, försonas och arbeta tillsammans för fred och rättvisa i ett land som varit i konflikt i så länge många kan minnas.

Svårt att förstå

Jag möter Abidal och Husama på ett ekumeniskt center utanför Betlehem. Efter några veckor i landet, där jag har bevittnat våld, orättvisor, hat och djupt

rotade konflikter var det för mig svårt att förstå att jag framför mig nu hade en palestinier och en israel som organiserar sig tillsammans för en bättre framtid. Jag har fått förmånen att möta organisationen *Combatants for Peace* och höra Abidal och Husamas egna berättelser från var sin sida i konflikten.

Abidal är israel och bor och pluggar i Tel Aviv. Hon bär med sig minnet av familjens historia då de ursprungligen kommer från Polen och hennes farmors generation flydde från förintelsen.

Abidal berättar att hennes bild av palestinier var ”de som gjorde hennes liv svårt”. Hon fick inte gå ut när det var mörkt för att det var för farligt och hon fick tidigt lära sig i skolan att alltid passa sig för palestinska självmordsbombare. När hon ser tillbaka på det idag så kallar hon det propaganda.

– Informationen var onyanserad i skolan. Vändningen för mig kom under universitetstiden då jag mötte människor som fick mig att få upp ögonen för vad som faktiskt händer. Mitt land gör saker i mitt namn som jag inte står för, det vill jag inte vara en del av.

Pappan misshandlad

Husama sitter i fätöljen bredvid och nickar stöttande när hans kollega berättar, trots att han har hört hennes historia över 100 gånger. Husama själv är palestinier och bor och jobbar i Jeriko på Västbanken. När han växte upp

var staden ofta full av soldater. Under andra intifadan bröt den israeliska militären sig in i husen och staden var ofta full av tårgas.

– Vi kallade militären för judarna, de var de enda judar vi kände till. Under intifadan blev min pappa misshandlad av den israeliska militären och flera av mina vänner blev skjutna. Det var då jag bestämde mig för att de var mina fiender och att jag skulle hämnas.

Men det skulle komma en punkt i livet då han skulle omvärdera sina åsikter. En dag följde han med en vän till ett möte. Han blev chockad över vad han såg, för runt bordet satt det israeler och palestinier som diskuterade fred. Han hade aldrig sett detta i hela hans liv, ”Hur kan judar tro på fred?”, var hans första reaktion. En av israelerna som var närvarande berättade att det som Israel gör inte är hans judendom.

Sakta men säkert ändrade Husama sin bild och gick själv med i organisationen *Combatans for Peace*. Idag är han helt övertygad om att konflikten inte kan lösas utav en sida utan att båda sidor måste vara aktiva i fredsprocessen.

– Det är inte rätt att fördriva judarna, och det är inte rätt att fördriva oss palestinier från landet, så vi måste arbeta ihop.

Möter svårigheter

Men det är inte enkelt. Både Husama och Abidal berättar om svårigheter de möter i deras respektive samhällen.

– Ibland blir jag kallad radikal eller till och med förrädare av andra israeler, berättar Abidal. Det är också svårare för mig att få jobb för att jag engagerat mig i fredsfrågor, det är tyvärr inte högt ansett i Israel.

Hon möter ibland också personer som säger att de håller med henne, men är för rädda för att uttrycka sig.

– De vill bara följa strömmen och leva sina liv, säger Abidal och tittar på Husama. Han flikar in och förklarar att han ofta också möter kritik från andra palestinier, till exempel från dem som kritiserar ickevåldsmetoden.

– Men den principen är så viktig, för med ickevåld ger du inte armén en ursäkt att slå tillbaka.

Vi hade kunnat prata länge men vi alla behöver åka vidare för andra möten. När vi reser oss upp för att tacka varandra för tiden tillsammans så tillägger Husama,

– Kom ihåg, den mörkaste tiden på natten är precis innan det blir ljus igen.

Text och foto: Julia Carlbäcker

VILL BERÄTTA OM POSITIVA KRAFTER

Julia, nu är du tillbaka i Sverige och jobbet på IOGT-NTO-rörelsen. Men du är fortfarande knuten till Följeslagarprogrammet, eller hur?

– Ja, i uppdraget ingår att vi ska hålla 10 föreläsningar om våra erfarenheter. För mig börjar det i morgon där jag ska tala vid en internationell kurs inom IOGT-NTO-rörelsen.

Är du redan inbokad för flera föreläsningar?

– Ja, i Gävle ska jag tala på ett öppet arrangemang som en tjejjour arrangerar på Kvinnodagen 8 mars. Och det blir också en föreläsning ur ett feministiskt perspektiv i Missionskyrkan i Uppsala. I Uppsala, där jag bor, ska jag också ha program i min egen scoutkår.

Det låter som att det blir ganska olika samlingar. Finns det ett gemensamt budskap i det du vill förmedla?

– Ja, att ockupationen måste upphöra, för både Israels och Palestinas skull. Men också att det finns många positiva krafter, på båda sidor, som man kanske inte känner till eller hör om i nyhetsrapporteringen, som ju ofta är väldigt dystert.

ETT INTERNATIONELLT EKUMENISKT PROGRAM

Genom att vara en internationell närvaro i Israel och Palestina vill Ekumeniska Följeslagarprogrammet bidra till att dämpa våldet och främja respekten för folkrätten.

Närvaron är ett uttryck för praktisk solidaritet för utsatta grupper – såväl palestinier som israeler.

Under sin vistelse samlar följeslagarna information för att i sina hemländer sprida kunskap om vad som händer i området, öka engagemanget för fred och stärka folkrätten.

Initiativet till följeslagarprogrammet kom ursprungligen som en förfrågan från kyrkoledare i Jerusalem. I ett brev till Kyrkornas Världsråd bad de om en internationell närvaro i området.

I Sverige är Sveriges kristna råd huvudman för programmet.

Plockat i bokhyllan

Smått och stort, brett och udda

Vanligtvis ger vi tips om böcker i den här spalten. Men den här gången handlar det om film.

Ortodoxt familjedrama

Den israeliska tv-serien *Shtisel* har under flera år fått stor internationell uppmärksamhet. Den handlar, kanske något överraskande, om en ortodox judisk familj i Jerusalem. Nu finns den tillgänglig i Sverige via Netflix. Denna prisbelönta israeliska serie utspelar sig i hjärtat av Jerusalem där vi får följa den ultraortodoxa familjen Shtisel i deras vardag och i sökandet efter kärlek, gemenskap och livsmål.

Journalisten Rosemari Södergren hyllar serien i Kulturmagasinet Kulturbloggen. ”En av seriens stora styrkor är dess förhållningssätt till ortodox judendom. Vi får se vad som är positivt, vad som binder dem samman, men utan pekpinnar från någon utanförstående förstår vi också vilka svårigheter det finns med att leva i ett eget samhälle i ett annat mer sekulärt system”, skriver hon.

Palestinsk skönhetsalong

Kanske lika otippad som en tv-serie om en ortodox judisk familj i Jerusalem är filmen *Salongen*, som utspelar sig i en skönhetsalong i Gaza. Filmen skildrar en grupp kvinnor som tillbringar en stund på Christines skönhetsalong. Det är en av de sällsynta dagarna då elektriciteten faktiskt är igång på Gazaremsan. Filmen är registrerad av Tarzan och Arab Nasser, och premiärvisades 2015. Den finns nu att streama på Folkets Bios hemsida.

Bibliotekarie Anna Hällgren får Bildas Mellanösternstipendium

Bibliotekarie Anna Hällgren i Lövånger får Bildas Mellanösternstipendium 2019.

– Jag vill möta och lära mig mer om Israel och Palestina, om barns och ungas livsvillkor, om läsning och bibliotek, säger hon.

Anna Hällgren har arbetat som bibliotekarie i 27 år, ofta i samarbete med olika aktörer som studieförbund, församlingar, barnomsorg, skola, fritidsgård och polis. De senaste åren har hon fungerat som bibliotekskonsulent i Västernorrland med fokus på läsfrämjande verksamheter. Bland annat är hon involverad i ett utbyte mellan Kenya och Västernorrland kring unga och demokrati och läsning.

Anna nämner två viktiga inspirationskällor för varför hon sökte Bildas stipendium. Den ena är berättaren Roi Gal Or, som växte upp i Israel men nu driver berättarinstitutionen School of storytelling i England. Den andra inspirationskällan är barnboken *Pojken, flickan och muren* av Ulf Stark och Anna Höglund.

Genom stipendiet hoppas hon kunna göra besök i skolor och bibliotek, och kanske hitta möjligheter till fortsatt utbyte.

Bildas Mellanösternstipendium har delats ut sedan mitten av 1980-talet och initierades av Herman Holmgren, rektor för Frikyrkliga studieförbundet under mer än 20 år, mellan 1955–1977. Formellt heter stipendiet Svensk kristen närvaro för kultur och försoning i Mellanöstern. Syftet är att skapa möjligheter för möten, studier, skapande verksamhet och kulturutbyte. Rent praktiskt innebär det att stipendiaten ges möjlighet till fyra veckors vistelse i Israel och Palestina, och får där del av det stora nätverk av kontakter som finns på Bildas studiecenter i Jerusalem.

För Anna Hällgren ger en månad i Israel och Palestina ytterligare en möjlighet att utvecklas. Bland många olika uppdrag har hon också varit cirkelledare i Bilda i arabiska för nybörjare. Konceptet är enkelt: nyanlända arabisktalande från olika delar av världen lär nyfikna svenskar arabiska.

Nu får Anna själv goda möjligheter att utveckla sina språkkunskaper, kanske både i arabiska och hebreiska.

Magnus Stenberg

– Ända sedan jag läste boken *Pojken, flickan och muren* har jag velat resa till Israel och Palestina, säger Anna Hällgren.

SCSC-kalendarium • MARS-MAJ 2019

3–10 mars	Skrivarkurs med Anita Goldman <i>Resepedagog:</i> Thomas Magnusson	4–11 april	Södra vätterbygdens Folkhögskola, Musiklinjen <i>Resepedagog:</i> Sören Ylenfors
3–10 mars	Studieresa med Härnösands stift <i>Resepedagog:</i> Maria Wålsten	28 april – 5 maj	Hantverksresa. <i>Resepedagog:</i> Elna Axelsson
5–12 mars	Personal från Bilda Östs kyrkteam <i>Resepedagog:</i> Magnus Stenberg	28 april – 5 maj	Komvux Malmö <i>Resepedagog:</i> Angela Lindén Christoffersson
14–25 mars	”Betlehem Marathon” <i>Resepedagog:</i> Bosse Hellström	28 maj – 4 juni	Härnösands stift <i>Resepedagog:</i> Maria Wålsten
21–28 mars	Södra Vätterbygdens Folkhögskola, Bibellinjen <i>Resepedagog:</i> Anders Linsmo	28 maj – 4 juni	Örnsköldsviks församling <i>Resepedagog:</i> Petra Falk
4–11 april	Unga ledare i kyrkorna <i>Resepedagog:</i> Jonas Hult		